

УДК 378.937

DOI <https://doi.org/10.31392/2311-5491/2019-69.45>

Подковирофф Нанушка

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ МІЖКУЛЬТУРНОЇ ОСВІТИ У ФРАНЦІЇ

Стаття присвячена висвітленню провідних настанов освітньої політики Франції, спрямованої на впровадження ідей інтеркультурного підходу в освіті та створення відповідних соціально-педагогічних умов, необхідних для побудови моделі нової – міжкультурної школи. Уточнено, що на законодавчому рівні французькі школи зобов'язані сприяти успіху всіх учнів, незважаючи на їхнє соціокультурне, мовне або релігійне різноманіття, дотримуватися під час організації навчально-виховного процесу принципів соціальної справедливості в освіті, водночас викоринюючи негативні стереотипи й упередження.

Продемонстровано, що з метою розширення риторики міжкультурної освіти й пошуку більш адекватних педагогічних рішень щодо задоволення потреб учнів-іммігрантів Міністерство освіти і науки Франції затвердило перелік альтернативних програм з міжкультурної освіти в контексті створення демократичної національної школи, яка поважає різноманітність, культурний, мовний і релігійний плюралізм. У контексті міжкультурної освіти виділилися дві основні цілі: забезпечення передових і різноманітних навчальних програм з вивчення французької мови іноземними учнями для їхнього більш ефективного спілкування й безперешкодної інтеграції у французьке суспільство; захист свободи і прав усіх членів французького суспільства від проявів расизму та соціальної ізоляції.

Натомість на підставі узагальнення результатів досліджень найбільш відомих французьких науковців зроблено висновок, що міжкультурна освіта не стала основною частиною навчального плану сучасної французької школи, якій властивий традиційний – монокультурний – підхід, а базується здебільшого лише на деяких ініціативах учителів-новаторів, які розвивають і впроваджують ідеї міжкультурної освіти. Через це пріоритетними завданнями міжкультурної освіти вважаються формування толерантності й виховання поваги до різноманітності шляхом забезпечення мовної, соціальної та культурної підтримки учнів, що говорять іншою мовою. При цьому мовна підтримка ототожнюється з диференційованим викладанням французької мови як державної.

Ключові слова: інтеркультурний підхід, монокультурний підхід, міжкультурна освіта, міжкультурна дидактика, досвід Франції з міжкультурної освіти.

Питання пошуку й практичної реалізації найбільш ефективних технологій міжкультурної освіти в сучасному суспільстві в майбутньому значно актуалізуються, оскільки вони стосуються не лише проблеми перспективного розвитку національних систем освіти, а й стратегічно важливих глобальних проблем, пов'язаних зі збереженням сучасної цивілізації. Через це міжкультурна освіта в мультикультурних соціумах країн Заходу розглядається як соціально-педагогічний механізм, який сприятиме вихованню підростаючого покоління в дусі миру та міжкультурного діалогу завдяки своєчасному запобіганню й конструктивному вирішенню конфліктів, які виникають через зіткнення культурних традицій, соціальної несправедливості, різного ступеня адаптивності учнів [11].

Як доводять праці науковців, історія виникнення й динаміка розвитку теорії і практики міжкультурної освіти свідчать про те, що її концепції містять принаймні два провідні аспекти, які стосуються, з одного боку, домінуючих етнокультурних груп, а з іншого – автохтонних та іммігрантських меншин [1, с. 28]. Не випадково в контексті впровадження ідей міжкультурної освіти на перший план виходять проблеми навчання й виховання учнів-мігрантів, які повинні супроводжуватися освітніми заходами, необхідними для збереження самобутності культур іммігрантів, без чого мирна взаємодія між корінними жителями й іммігрантами стає неможливою [10]. В умовах інтеграції іммігрантів до європейської культури декларується низка педагогічних завдань: привчити учнів-мігрантів до поваги культури, традицій і законів країни перебування; долучити їх до вивчення й засвоєння мови та культури нової батьківщини; зберегти особливості культури й мову іммігрантських громад [11].

Теоретико-методологічну базу дослідження становлять директиви ЮНЕСКО щодо міжкультурної освіти [11], провідні положення сучасної національної освітньої та культурної політики Франції [5–7], наукові праці зарубіжних (А. Джуринаський [1], Ю. Керзил [4], М. Олів'є [8], Т. Перрін, Ж.-С. Дельванк'єр [9], І. Сікорська [10]) і вітчизняних (Р. Булгаков, Т. Колбіна, О. Матієнко, О. Цокур, Л. Шуппе, С. Шандрук) учених з проблем міжкультурної освіти. Згідно з настановами нової європейської освітньої та мовної політики, сутність міжкультурної освіти полягає в розвитку особистості в умовах міжкультурної взаємодії, що сприятиме здобуттю нею основоположних знань, навичок і вмінь, які зумовлюють тип мирного співіснування й спілкування з іншими людьми в міжкультурному середовищі, використання форм поведінки і ставлення до людей на основі визнання їхніх прав бути іншими у сфері традицій і звичаїв заданої культури [11]. З метою успішної реалізації міжкультурна освіта повинна:

– сприяти усвідомленню новим поколінням суттєвих змін соціального та культурного характеру, які відбуваються в суспільстві в умовах глобалізації й інтерналізації міграції;

– формувати практичні навички й уміння спілкування у світі культурного різноманіття, міжособистісної взаємодії з представниками інших культур;

– розвивати здатність до культурного сприйняття та взаєморозуміння між учнями як представниками різних культур на основі адекватної інтерпретації конкретних проявів комунікативної поведінки в різних культурах [8].

Натомість у практиці європейських країн виявляється, що провідні цілі міжкультурної освіти не завжди мають чітко виражений характер. Здебільшого вони сфокусовані на тому, щоб навчити учнів-мігрантів уживати іноземну мову в автентичних ситуаціях міжкультурного спілкування, засвоїти чужий спосіб життя й поведінку, розширити індивідуальну картину світу за рахунок залучення до мовної картини світу носіїв мови. В означеному контексті певний науковий інтерес викликає досвід реалізації завдань міжкультурної освіти у Франції, який в українському науково-педагогічному дискурсі відображено недостатньо.

Мета статті полягає в розкритті сутності й узагальненні способів реалізації завдань міжкультурної освіти у Франції.

Згідно із сучасними статистичними даними, Франція – одна з європейських країн із найбільш чисельною популяцією іноземців, кількість яких становить більш ніж 3 млн. осіб. Серед іммігрантів – біженці, працівники, студенти й діти шкільного віку, які мають багатонаціональні сім'ї [2]. Отже, проблеми міжкультурної комунікації та міжкультурної освіти в повсякденному житті Франції були й досі залишаються актуальними для всього населення цієї розвинутої європейської країни.

Відповідно до французького законодавства, шкільна освіта є національною і світською, що задовольняє провідні освітні потреби особи, але не враховує специфіки певних соціальних груп, національних громад і меншин, оскільки її соціальна роль полягає в тому, щоб передавати учням республіканські цінності від покоління до покоління, виховувати учнів «справжніми» громадянами Франції [6]. Заради «республіканської» ідеології культурні особливості учнів не бралися до уваги зовсім, через що діти, потрапляючи до школи, щоб отримати доступ до «громадянства» й «універсальності», мали забути про свої унікальні соціокультурні характеристики. Основна мета виховання в шкільній освіті була спрямована виключно на «згладжування» національних та етнічних відмінностей учнів, обмеження культурного різноманіття фольклором [7].

Яскравим прикладом освітньої асиміляційної політики, на думку М. Олів'є, була ситуація у французькій Каталонії, де вже до початку Другої світової війни була втрачена практика спілкування учнів рідною – каталонською – мовою, яка майже не використовувалася під впливом реалізації жорсткої системи їх обов'язкового навчання державною – французькою – мовою. Чинні нормативи французької освітньої та мовної політики були настільки жорстокими, що в стінах школи учні не мали права розмовляти мовою своєї меншості, а вчителям це заборонялося навіть поза школою [8, с. 82].

Суттєво, що під тиском серйозної хвилі імміграції, яка прокотилася по Франції після Другої світової війни, влада пішла на організацію деяких факультативних курсів з вивчення інших мов [8, с. 84]. Натомість у цей період у французьких школах не було прийнято жодних заходів для успішної навчальної та соціально-психологічної адаптації учнів-іноземців, які відвідували традиційні французькі школи. Тільки з 1970 по 1984 рр. освітня політика Франції, традиційно дотримуючись курсу на асиміляцію, вперше почала спрямовувати зусилля на вирішення питань учнів з іммігрантських громад, зокрема, в контексті реалізації їхнього права «бути інакшими» [8, с. 79]. Зокрема, у циркулярі Міністерства освіти 1978 р. вперше вжито термін «інтеркультуралізм» стосовно освіти, який стосувався насамперед навчання учнів-мігрантів. У зв'язку з цим з'явилися перші інтеграційні класи (*classes d'intégration*) з метою реагування на труднощі отримання освіти дітям іммігрантського походження. Головною ідеєю інтеграційних класів була асиміляція цих учнів із французькою нацією завдяки вивченню французької мови в іншому обсязі порівняно з корінними французами. Проте ця ідея часто підлягала критиці через брак ефективних технологій її практичної реалізації [1, с. 28].

Отже, в цей історичний період, який, на нашу думку, становив передумову впровадження ідеології європейської міжкультурної освіти, найбільш прогресивно діючі вчителі французьких шкіл намагалися не тільки залучити учнів-мігрантів до засвоєння республіканських цінностей і знань, які базувалися на раціоналізмі, а й мотивувати зусилля кожної дитини стати громадянином і повноцінним суб'єктом культури, фундаментом якої є загальнолюдські цінності. Завдяки зусиллям французьких педагогів-новаторів лише в середині 80-х рр. асиміляційна модель була замінена більш демократичною освітньою політикою, відображеною в концепції міжкультурної освіти [1, с. 31]. Із цього часу міжкультурна освітня політика Франції відображена у відповідних державних документах, у яких:

- шкільна освіта стала офіційно ґрунтуватися на неприйнятті расизму й визнанні універсальності різних культур, повазі культурних і расових відмінностей, визнавати право на різноманіття та відмінності, включаючи імміграцію [5];

- обґрунтовується необхідність позитивного сприйняття інших культур, поваги культурних і расових відмінностей;

- поставлені завдання визнавати особливості учнів як представників різних субкультур, етносів, меншин, ураховуючи такі особливості в шкільній освіті [6];

- сформульовані вказівки щодо способів урахування специфіки місцевих культур, визнання культурних та освітніх інтересів меншин [7].

Вирішення означених вище завдань міжкультурної освіти сприяло:

- проведення Міністерського меморандуму (1983 р.), який визначив основні напрями практичної реалізації ідей інтеркультурного підходу в системі шкільної освіти, а саме: боротьбу із забобонами й етноцентризмом, відкритість і солідарність культур, освіту для демократії та гуманістичних цінностей, міжкультурний діалог учнів, соціальне й культурне самовираження школярів;

– наукове обґрунтування доцільності впровадження інтеркультурного підходу в освіту, якого зобов'язані були дотримуватися всі навчальні округи, реалізуючи принципи міжкультурного діалогу й культурного релятивізму, порозуміння між різними культурами, визнання різноманітності, поваги цінності й самобутності кожної культури, відмови від етноцентризму. Зокрема, прем'єр Л. Жоспен у 1989 р. заявив, що культурні відмінності у французькому суспільстві можуть стимулювати взаємне збагачення, зміцнюючи тим самим загальні риси різних представників французької нації;

– створення Ради регіональних культур і мов (1985 р.), яка повинна була займатися питаннями збереження культур і мов корінних меншин у тому числі за допомогою освіти, тобто шляхом сприяння відкритості культурного розмаїття, солідарності й універсальності міжкультурної освіти; ознайомлення учнів з проблемами країн «третього світу» і міжкультурних відносин, обговорення яких «мало стати невід'ємним елементом формування громадянина і природно вписуватися в систему освіти, сприяти зміцненню прав людини» [1, с. 31–34].

Узагальнюючи інноваційні знахідки, М. Олів'є у виразноє відмінність між формальним (зовнішнім) і сутнісним (внутрішнім) аспектами міжкультурної освіти, маючи на увазі те, що офіційно у Франції надалі впроваджуються її три провідні технології: прийом іноземних дітей до школи; вивчення мови й культури походження іншомовних учнів; європеїзація школи. Практично зазначений офіційний курс щодо впровадження міжкультурної освіти включає мовні курси, організовані відповідними імміграційними інституціями; тиск із боку регіональних рухів на традиційну французьку національну монокультурну освіту; сприяння динаміці розвитку переважно двомовної освіти, за якої яскраво виражається взаємна відкритість різних культур до європейського та неєвропейського складників [8, с. 82].

Однак, попри заяви про необхідність будувати позитивні взаємини взаємодії, співпраці та взаєморозуміння між учнями різних культур, вплив ідей міжкультурної освіти у французькій політиці поступово стає все менш значним, оскільки:

– в шкільній практиці принципи інтеркультурного підходу надалі залишаються погано інструментованими, орієнтуючи на стереотипне прочитання культурних відмінностей у мультикультурному соціумі, не беручи до уваги їх динаміку й мінливість [8].

– міністр національної освіти А. Саварі в 1984 р виключив термін «інтеркультуралізм» з офіційних документів, супроводивши такий крок заявами, що Франція залишається вірна настановам ідеології інтеграції в напрямі асиміляції, нехтування культурним розмаїттям [1, с. 32];

– в офіційних колах не приховують кризу політики інтеркультуралізму, зокрема в 1998 р. Вища рада з інтеграції прямо визнала, що відстань між французами та іммігрантами збільшилася, через що в офіційних документах зникають тематика й термінологія міжкультурної освіти, а ідея діалогу культур відійшла на задній план. Показова в цьому сенсі еволюція ELCO. Її викладачі значно віддалені від запитів міжкультурного діалогу, часто не володіють компетенціями організації подібної педагогічної діяльності, а їхня робота все менше тлумачиться як майданчик міжкультурного діалогу. Подібний тренд підживлюється на високому політичному рівні, зокрема голова парламентської комісії Б. Стазі рекомендував зайнятися ELCO виключно навчанням іноземних мов [4, с. 128].

Отже, констатують французькі вчені Т. Перрін, Ж.-С. Дельванк'єр, що сучасна Франція, яка відрізняється високим рівнем розвитку освіти й посідає 8 місце у світі за кількістю іммігрантів, не може вважатися інтеркультурним суспільством, оскільки національна концепція міжкультурної освіти цієї країни фактично стала певним політичним прикриттям усталеної французької монокультури. Доказом тому, на їхню думку, є такі факти:

– в освіті, як і раніше, панує франкоцентризм: у навчальних посібниках дуже коротко подаються відомості про культури різних конфесій, історії міграції до Франції тощо;

– багато викладачів у процесі виховання й навчання обходять мовчанням теми міжкультурних відносин та етнокультурних конфліктів, нехтують урахуванням особливостей менталітету й поведінки тих школярів, які є представниками етнічних меншин;

– у шкільній практиці все менше ураховується різниця в підготовці, володінні мовою та успішності корінних французів та учнів-мігрантів;

– час від часу посилюються сегрегація й дискримінація учнів-мігрантів, через тому що вони та їхні батьки воліють публічно не відстоювати свою культурну самобутність, побоюючись стати вигнанцями [9].

Суттєво й те, що останніми роками у Франції нарастають соціальні процеси, які породжують негативне ставлення до ідей міжкультурного діалогу в тому числі у сфері міжкультурної освіти. І це щоразу підтверджується на президентських виборах, коли багато виборців ідуть за закликами «Іммігранти, геть із Франції!» На думку Ю. Керзіл, така поведінка викликана передусім побоюваннями, що міжкультурна освіта заохочує маргіналізацію мігрантів на соціальному й освітньому рівнях. Через це французька влада схиляється до відмови від міжкультурної освіти через активний екстремізм багатьох юних іммігрантів. Безпосереднім приводом активізації спроб ревізії шкільної політики міжкультурного діалогу виявилися безчинства підлітків-іммігрантів у передмістях Парижа у 2005 р. Як наслідок, значна частина французького суспільства досить недоброзичливо ставиться до «нової імміграції», вбачаючи в ній загрозу національній монокультурній ідентичності [4, с. 128]. Подібні настрої відображені французьким письменником і політичним журналістом

Е. Земмуром, який у книзі «Доля Франції» та інтерв'ю з приводу цього видання констатував таке: «Ми не повинні обманювати себе. Руйнівна робота протягом сорока років залишила тільки руїни. Такої Франції не існує ... Я наголошую на тому, що ідентичність Франції поставлена під загрозу ідеологією прав людини й нинішньою міграційною навалюю» [4, с. 123].

Очевидно, що під час політичних дебатів ідеологів міжкультурної освіти нерідко звинувачують у тому, що вона містить певні ризики розколу французької нації за расовими, етнічними, релігійними й іншими чинниками. Натомість, зауважує Ю. Керзил, це повністю суперечить задумам прихильників діалогу культур реалізувати міжкультурну освіту як інструмент ефективної інтеграції, який об'єднує етноси в єдину націю, гармонізує цінності представників різних субкультур в ім'я спільного соціокультурного блага [4, с. 142].

Як свідчить французький досвід, під час упровадження міжкультурної освіти значна частина проблем із представниками інших культур виникає через стереотипи, які, як закріплені форми упередження, відіграють негативну роль, заважають об'єктивно оцінювати суперечності, що виникають у ході розвитку освітніх відносин і міжособистісних стосунків [8, с. 83]. Оскільки міжкультурна освіта стосується конфлікту, що постає з різниці між своєю та іноземною культурами на їх стику, то під час упровадження її технологій головну роль відіграє толерантний педагог як зріла полікультурна мовна особистість. Останній повинен сприяти розвитку діалогу культур і мирного вирішення будь-яких конфліктів, залученню учнів і батьків до прийняття рішень і розроблення програм спільної діяльності; вчити учнів сприймати, пізнавати й цінувати культурну різноманітність, визнавати культурні відмінності й знаходити спільні загальнолюдські риси; виховувати повагу учнів до іншої культури та її представників.

Висновки. Проаналізувавши досвід упровадження міжкультурної освіти у Франції, правомірно підсумувати, що вона виникла й упроваджена в цій країні як певна педагогічна відповідь на імміграцію, що зростає, оскільки французькі навчальні заклади офіційно зорієнтовано на педагогічну підтримку й відповідний соціально-психологічний супровід учнів-мігрантів (особливо іммігрантів-мусульман, які становлять до десяти відсотків від усього населення Франції).

Оскільки практика міжкультурної освіти започаткована у Франції ще в другій половині минулого століття, то в надалі спостерігається відчутна динаміка її розвитку. Завдяки засобам міжкультурної освіти й гуманізації діяльності навчальних закладів, що інтегрують учнів-мігрантів у французьке середовище, вони мають змогу швидше приєднатися і стати рівноправними учасниками освітнього процесу.

Сучасна школа Франції певною мірою визнається досить успішною в організації міжкультурного діалогу, через що міжкультурна освіта тлумачиться не як специфічний вид «навчання для іммігрантів», а як освіта для всіх громадян. Це означає, що провідні заходи з міжкультурної освіти (проти расизму й антисемітизму, допомога в адаптації учнів-мігрантів, створення «пріоритетних зон освіти», центрів навчання французької мови, класів адаптації та класів вивчення мов мігрантів тощо) поступово спрямовуються не тільки на самих учнів, а й на цільові групи всіх учасників освітнього процесу, серед яких – учителі, тренери, адміністратори, соціальні працівники, медіатори, сім'ї та члени національних громад.

Загалом французька міжкультурна освіта, яка поступово розвивається в різних напрямках, сприяє усвідомленню неможливості протистояння входженню у французьку культуру інших культур мігрантів. При цьому провідники ідей міжкультурної освіти орієнтують на те, що кожен із членів сучасного французького суспільства повинен зрозуміти важливість її соціально-політичних цілей і соціокультурних завдань, бути готовим до їх успішної реалізації.

Перспективи подальших розвідок убачаються в дослідженні питань професійної підготовки вчителів Франції до впровадження нових технологій міжкультурної освіти.

Використана література:

1. Джуринский А. Н. Межкультурное образование во Франции. *Преподаватель XXI века*. Москва: Просвещение, 2018. № 4. С. 25–34.
2. Франция: миграционная статистика за 2018 год. URL: <http://ru.rfi.fr/frantsiya/20180118-kto-i-zachem-priezzhaet-vo-frantsiyu-migratsionnaya-statistika-za-2017-god>.
3. Julliard J. L'école et la République. *Revue «Marianne»* P., 2015. URL: <https://www.marianne.net/debattons/editos/lecole-et-la-republique>.
4. Kerzil J. L'éducation interculturelle en France: un ensemble de pratiques évolutives au service d'enjeux complexes. *Carrefours de l'éducation*. P., 2002. № 14. P. 120–159.
5. La Semaine d'éducation et d'actions contre le racisme et l'antisémitisme: Ministère de l'Éducation nationale et de la Jeunesse. P., 2019. URL: <https://www.education.gouv.fr/cid66966/la-semaine-d-education-contre-le-racisme-et-l-antisemitisme.html>.
6. Les valeurs de la République à l'école: Ministère de l'Éducation nationale et de la Jeunesse. P., 2019. URL: <https://www.education.gouv.fr/cid106158/les-valeurs-republique-ecole.html>.
7. Lutte contre le racisme et l'antisémitisme: une priorité pour l'École de la République: Ministère de l'Éducation nationale et de la Jeunesse. P., 2019. URL: <https://www.education.gouv.fr/cid139001/lutte-contre-le-racisme-et-l-antisemitisme-une-priorite-pour-l-ecole-de-la-republique.html>.
8. Olivier M. Les approches interculturelles dans le système scolaire français: vers une ouverture de la forme scolaire à la pluralité culturelle. *Sociologos. Revue de l'association française de sociologie*. P., 2008. № 3. P. 78–85.
9. Perrin T., Delvainquière J.-C. Arts and cultural education. *Compendium of Cultural Policies (Monitoring system of national cultural policies) – 2017*. URL: <https://www.culturalpolicies.net/web/france.php?aid=833>.

10. Sikorskaya I. Intercultural education policies across Europe as responses to cultural diversity (2006–2016). Working Papers del Centro Studi Europei – 2017. URL: http://elea.unisa.it/bitstream/handle/10556/2552/2017_cse_wp_4_sequence=1&isAllowed=y.
11. UNESCO: Guidelines on Intercultural Education. Strasbourg: Council of Europe, 2006. URL: <https://unesdoc.unesco.org>.

References:

1. Jurinskiy A. N. Mezkkulturnoe obrazovanie vo Frantsii. Prepodavatel XXI veka. Moscow: Prosveshchenie, 2018. № 4. S. 25–34.
2. Frantsiya: migratsionnaya statistika za 2018 god. URL: <http://ru.rfi.fr/frantsiya/20180118-kto-i-zachem-priezhaet-vo-frantsiyu-migratsionnaya-statistika-za-2017-god>.
3. Julliard J. L'école et la République. Revue «Marianne». Paris, 2015. URL: <https://www.marianne.net/debattons/editos/lecole-et-la-republique>.
4. Kerzil J. L'éducation interculturelle en France: un ensemble de pratiques évolutives au service d'enjeux complexes. Carrefours de l'éducation. Paris, 2002. № 14. P. 120–159.
5. La Semaine d'éducation et d'actions contre le racisme et l'antisémitisme: Ministère de l'Éducation nationale et de la Jeunesse. Paris, 2019. URL: <https://www.education.gouv.fr/cid66966/la-semaine-d-education-contre-le-racisme-et-l-antisemitisme.html>.
6. Les valeurs de la République à l'école: Ministère de l'Éducation nationale et de la Jeunesse. Paris, 2019. URL: <https://www.education.gouv.fr/cid106158/les-valeurs-republique-ecole.html>.
7. Lutte contre le racisme et l'antisémitisme: une priorité pour l'École de la République: Ministère de l'Éducation nationale et de la Jeunesse. Paris, 2019. URL: <https://www.education.gouv.fr/cid139001/lutte-contre-le-racisme-et-l-antisemitisme-une-priorite-pour-l-ecole-de-la-republique.html>.
8. Olivier M. Les approches interculturelles dans le système scolaire français: vers une ouverture de la forme scolaire à la pluralité culturelle. Sociologos. Revue de l'association française de sociologie. Paris, 2008. № 3. P. 78–85.
9. Perrin T., Delvainquière J.-C. Arts and cultural education. Compendium of Cultural Policies (Monitoring system of national cultural policies) – 2017. URL: <https://www.culturalpolicies.net/web/france.php?aid=833>.
10. Sikorskaya I. Intercultural education policies across Europe as responses to cultural diversity (2006–2016). Working Papers del Centro Studi Europei – 2017. URL: http://elea.unisa.it/bitstream/handle/10556/2552/2017_cse_wp_4_sequence=1&isAllowed=y.
11. UNESCO: Guidelines on Intercultural Education. Strasbourg: Council of Europe, 2006. URL: <https://unesdoc.unesco.org>.

Podkovyoff Nanouchka. Theory and practice of the implementation of the tasks of intercultural education in France

This article is devoted to elucidation of the leading concepts of the educational policy of the France, which is focused on implementation of concepts of the inter-cultural educational approach as well as on creation of relevant socio-pedagogical conditions, which are deemed necessary for the formation of a new, inter-cultural-based model of education. It has been ascertained therein that on the legislative level, the inter-cultural-based education is designed in order to boost the success of each and every student despite his or her socio-cultural, linguistic or religious diversity and also oversee and uphold the principles of social justice within the educational framework by means of eradication of the negative stereotypes or prejudices.

On top of that, it has been well-demonstrated in this article that in order to expand the rhetoric of the inter-cultural education and seek more adequate pedagogical solutions related to meeting immigrant-students' requirements, the Ministry of Education and Science of France has adopted a series of alternative programs in inter-cultural education within the context of formation of a truly democratic school which is called upon to respect diversity, the cultural, linguistic and religious pluralism. Thus, within the context of the inter-cultural education, 2 major objectives have been outlined: the introduction of the progressive and diversified educational programs related to the French language studies by those repatriated or originating from a foreign background with the aim of ensuring their efficient communication and smooth integration into the French society; the protection of the freedoms and rights of all representatives from any manifestations of racist discrimination or social isolation.

Furthermore, on the basis of the research results achieved by a series of prominent French scholars, we have reached a conclusion that the inter-cultural education has not yet become a major element of the contemporary educational process which tends to display mainly the traditional, «mono-cultural» approach and is based primarily on the own initiative of certain innovative-minded teachers who have proved to develop and introduce the ideas of inter-cultural didactics. Henceforth, among priority tasks of the inter-cultural education, we have emphasized the formation of tolerance and nurturing respect and support for the cultural, linguistic and religious diversity displayed by foreign students. Herewith, the linguistic support is envisaged as teaching the French language.

Key words: *inter-cultural approach, inter-cultural education, inter-cultural didactics, expertise of the France in the inter-cultural education.*